

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Міністерства оборони України, м. Львів, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 03 – Гуманітарні науки на підставі прилюдного захисту дисертації «Приватні військові компанії як засіб реалізації зовнішньої політики російської федерації (1992-2023)» за спеціальністю 032 – історія та археологія «20» травня 2026 року.

Онищук Олександр Сергійович, 1984 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2020 році закінчив Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського за спеціальністю Військове управління (за видами збройних сил), офіцер оперативно-тактичного рівня.

Проходить військову службу на посаді заступника начальника інституту піхоти з навчальної та наукової роботи – начальник навчальної частини Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Міністерства оборони України, м. Львів з 30 листопада 2025 року до цього часу.

Дисертацію виконано у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Міністерства оборони України, м. Львів.

Науковий керівник Кривизюк Леонід Петрович, кандидат історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії стандартизованих операційних процедур науково-дослідного управління застосування та підготовки військ (сил) наукового центру Сухопутних військ Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Здобувач має 17 наукових публікацій за темою дисертації, з них дві у монографіях (в 1-й – одноосібний розділ, видана українською й англійською мовами; в 2-й – стаття в розділі монографії), дві статті – у вітчизняних фахових виданнях категорії «Б», та одна у виданні яке включене до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, проіндексованих у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science Core Collection та входить до 1 квартилю (Q1), 12 публікацій – у збірниках матеріалів Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференцій.

Статті, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Онищук О.С. Створення та перша участь приватних військових компаній Російської Федерації у воєнних конфліктах. Воєнно-історичний вісник: збірник наукових праць. Київ: НУОУ, 2023. № 2 (48). С. 36–41.
2. Онищук О.С. Створення російських парамілітарних організацій і добровольчих формувань та їх використання у війні проти України у 2014–2016

роках. Воєнно-історичний вісник: збірник наукових праць. Київ: НУОУ, 2024. № 1 (51). С. 93–106.

3. Онищук О.С. & Кривизюк Л. П. Створення перших приватних військових та охоронних компаній у Російській Федерації (1998–2013). Східноєвропейський історичний вісник: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету. 2025. № 34. С. 146–156.

Розділи в колективних монографіях:

4. Приватна військова компанія «Вагнер»: від створення до сьогодні: монографія / [А. В. Слюсаренко, І. І. Фурман, І. С. Печенюк, О. Онищук та ін.; за заг. ред. М. В. Ковалюка]. Київ: НУОУ, 2023. 136 с.

5. «Wagner» Private Military Company: from its formation to the present day: a monograph / [A. V. Sliusarenko, I. I. Furman, I. S. Pecheniuk, O. S. Onystchuk et al. Under the general editorship of M.V.Koval]. Kyiv: NDU, 2023. 128 p.

6. Онищук О. С. Участь приватної військової компанії «Вагнер» в окупації Криму та у бойових діях на сході України (2014–2015). Війна Росії проти України (лютий 2014 – лютий 2024 рр.). Стратегії репрезентації. Монографія / Заг. ред. д. і. н., проф. А. Киридон. Київ: Державна наук. установа «Енциклопедичне вид-во», 2024. С. 65-72.

Наукові публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Онищук О. С. Завдання приватних військових компаній Російської Федерації, особливості їх комплектування та підготовки під час повномасштабного вторгнення в Україну. Досвід застосування збройних сил у світових війнах і воєнних конфліктах ХХ – початку ХХІ ст.: тенденції та закономірності. Зб. матер. міжвуз. наук.-практ. семінару, 25 травня 2023 р. Київ: НУОУ, 2023. Вип. 12. С. 264–270.

8. Онищук О. С. Ведення штурмових дій підрозділами Збройних Сил України із використанням бронетехніки. Застосування Сухопутних військ Збройних Сил України у конфліктах сучасності (за досвідом забезпечення національної безпеки складовими сектору безпеки і оборони у ході російсько-української війни): Зб. тез доповідей наук.-практ. конференції, 29-30 листопада 2023 р., Львів: НАСВ, 2023. С. 16.

9. Онищук О. С. Приватна військова компанія: поняття, ознаки, завдання та функції. Українське військо: сучасність та історична ретроспектива: Зб. матер. ІV Міжнар. наук.-практ. конф., 30 листопада 2023 р. Київ: НУОУ, 2024. С. 326–327.

10. Онищук О. С. Тактика російських приватних військових компаній у війні в Україні (2022–2023). Проблемні питання підготовки та ведення операцій угруповань військ (сил) в сучасних умовах та шляхи їх вирішення, з урахуванням досвіду російсько-української війни: Зб. матер. наук.-практ. семінару № 329/дск, 20 грудня 2023 р. Київ: НУОУ, 2023. С. 64–70.

11. Онищук О.С. Участь приватної військової компанії «Вагнер» в окупації Криму та у бойових діях на сході України (2014–2015). Війна Росії

проти України (лютий 2014 – лютий 2024 рр.). Рецепція війни. Зб. матер. Всеукраїнської наук. конференції, 21 лютого 2024 р. Київ: Воєнно-науковий відділ штабу Командування Сил ТРО ЗСУ, 2024. С. 65–72.

12. Онищук О. С. Порядок підготовки операторів FPV-дронів приватною військовою компанією «Вагнер». Перспективи розвитку озброєння та військової техніки Сухопутних військ: Зб. тез доповідей Міжнар. наук.-техн. конф., 15-16 травня 2024 р. Львів: НАСВ, 2024. С. 140–141.

13. Онищук О. С. Приватні військові компанії Російської Федерації як предмет наукового дискурсу. Досвід застосування збройних сил у світових війнах і воєнних конфліктах ХХ – початку ХХІ ст.: тенденції та закономірності. Зб. матер. міжвуз. наук.-практ. семінару, 23 травня 2024 р. Київ: НУОУ, 2024. Вип. 13. С. 147–153.

14. Онищук О. С. Приватні військові компанії як засіб реалізації зовнішньої політики Російської Федерації (1992–2023): історіографія. Воєнна історія України: історична ретроспектива. Зб. матер. міжвуз. наук.-практ. семінару, 31 жовтня 2024 р. Київ: НУОУ, 2024. С. 31–38.

15. Онищук О. С. Приватні військові компанії: правовий статус у Російській Федерації. Українське військо: сучасність та історична ретроспектива: Зб. матер. V Міжнар. наук.-практ. конф., 28 листопада 2024 р. Київ: НУОУ, 2024. С. 374.

16. Онищук О. С. Створення і участь російських добровольчих формувань у війні проти України (2014-2016 рр.). Добровольці на захисті української державності: історія і сучасність. Зб. тез доповідей Всеукраїнської наук. конф., 14 березня 2025 р. Львів: НАСВ, 2025. С. 69–72.

17. Онищук О. С. Досвід створення та функціонування приватних військових компаній Російської Федерації у 1992–2023 рр.: основні висновки. Досвід застосування збройних сил у світових війнах і воєнних конфліктах ХХ – початку ХХІ ст.: тенденції та закономірності. Зб. матер. міжвуз. наук.-практ. семінару, 22 травня 2025 р. Київ: НУОУ, 2025. Вип. 14. С. 54–62.

18. Онищук О. С. Вплив ПВК «Вагнер» на створення штурмових підрозділів у Силах оборони України. Застосування Сухопутних військ Збройних Сил України у конфліктах сучасності (за досвідом забезпечення національної безпеки складовими сектору безпеки і оборони у ході російсько-української війни): Зб. тез доповідей Всеукраїнської наук.-практ. конференції, 26-27 листопада 2025 р., Львів: НАСВ, 2023. С. 69–70.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Харук Андрій Іванович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії інституту психологічної підтримки персоналу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, без зауважень.

2. Куцька Олеся Миколаївна, доктор історичних наук, професор, начальник кафедри історії інституту психологічної підтримки персоналу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, без зауважень.

3. Марцінко Наталя Миколаївна, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу механізованих і танкових військ науково-дослідного управління застосування та підготовки військ (сил) наукового центру Сухопутних військ Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, без зауважень.

4. Автушенко Ірина Борисівна, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави та права Національного транспортного університету, без зауважень.

5. Чіркалов Олексій Сергійович, кандидат історичних наук, заступник начальника кафедри історії війн та воєнного мистецтва Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» — членів ради,

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує Онищуку Олександрю Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 032 – Історія та археологія.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Андрій ХАРУК

Рецензент

Олеся КУЦЬКА

Рецензент

Наталя МАРЦІНКО

Опонент

Ірина АВТУШЕНКО

Опонент

Олексій ЧІРКАЛОВ